

เทศน์เช้า วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เราเป็นชาวพุทธ บรรพบุรุษของเราเป็นผู้ฉลาด เลื่อนนับถือพระพุทธศาสนาเป็นศาสนา เรารวมกัน ชาติคือสังคมรวมกัน มนุษย์รวมกันขึ้นมาเป็นสังคม เป็นชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ศาสนาพุทธ พุทธศาสนา เรามีศีลธรรม วัฒนธรรม ในพุทธศาสนาสอนว่า “ทำดี ได้ดี ทำชั่ว ได้ชั่ว” ทำดีต้องได้ดี แต่คุณงามความดีของเราเห็นไหม คุณดี เราอยู่บ้านนอก คอกนา จะชนบทขนาดไหนก็มีวัดมีวาอยู่ทั่วไป มีวัดไว้เพื่อให้เราทำบุญกุศล ให้อำนาจคุณนี้ทำดี ทำดีมีการเสียสละนะ มีการบริหารจัดการความรู้สึกรู้จัก ถ้ามีการบริหารจัดการความรู้สึกรู้จัก เข้าเข้ามาเราทำบุญต่อกัน มันได้ผ่อนคลาย หัวใจได้เปิดกว้าง ชีวิตประจำวัน วันหนึ่งเราจะทำสิ่งใดบ้าง

ในพุทธศาสนา เข้าขึ้นมาพระภิกษุอาจารย์ เลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง เราทำหน้าที่การทำงาน เข้าขึ้นมาเราปรุงอาหารเพื่อเอาไว้กินของเรา นี่ข้าวปากหม้อ เขาตัดใส่บาตรก่อน เพื่ออะไร เพื่อเป็นมงคลชีวิต ถ้าชีวิตมีมงคลขึ้นมา ตั้งแต่เข้าขึ้นมา มงคลชีวิต ศีลธรรม จริยธรรม

นี่บรรพบุรุษของเราเลือกนับถือพุทธศาสนา พุทธศาสนาสอนเรื่องอะไร...สอนเรื่องทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว การทำคุณงามความดีของเรา ถ้าเราทำคุณงามความดีของเรา เราเสียสละของเรา อนุโมทนาบุญ เราไม่มีวัดตุที่จะทำบุญ เราเห็นคนทำคุณงามความดี เราก็ชื่นใจไปกับเขา

แต่โลกไม่เป็นอย่างนั้นนะ คนทำดีต้องแอบทำนะ ถ้าทำความชั่ว เขาทำกันเพื่ออิทธิพล ทำความดีนี้ มีแต่คนเหยียบย่ำถากถาง ทำคุณงามความดีของเรา สิ่งที่เป็นคุณงามความดี มาวัดมาวานี้ ต้องแอบไปนะ เพราะสังคมเขามองกันเป็นวิทยาศาสตร์

วิทยาศาสตร์เป็นเรื่องกายภาพนะ สิ่งทีพิสูจน์ได้เป็นเรื่องทางวิทยาศาสตร์ แต่ความรู้สึกมันพิสูจน์ไม่ได้ แต่ทางการแพทย์เขาก็พิสูจน์ได้ กลั่นหัวใจต่างๆ พิสูจน์ได้ทางวิทยาศาสตร์ นั้นนะเป็นกายภาพทั้งหมด

ถ้าเป็นหัวใจละ หัวใจนี้ “มารเอย...เธอเกิดจากความดำริของเรา” ความดำริเห็นใหม่ มาจากพลังงานนั้น พลังงานนั้นเราจะรู้คั้นมาไม่ได้ แต่ความรู้คั้นของเราขึ้นมาได้เห็นใหม่ ศาสนานี้ลึกซึ้งมาก ละเอียดอ่อนมาก

แต่! แต่เราอยู่กับด้วยกระพี้ ด้วยเปลือกใจ สิ่งที่เป็นกระพี้และเปลือก ส่งให้ศาสนา ๒,๐๐๐ กว่าปีนะ ถ้าไม่มีพระมีเจ้านี้ มดแดงเฝ้ามะม่วง ถ้าเป็นพระไตรปิฎกก็เก็บใส่ตู้ไว้ ไม่ศึกษา ไม่คั้นคว้าเห็นใหม่ นีมดแดงเฝ้ามะม่วง

พระก็เฝ้าสังฆกรรมเอาไว้ สังฆกรรมนะ ทั้งๆ ที่มีอยู่กับเรานะ ทั้งๆ ที่เราเกิดเป็นมนุษย์ เราก็มึหัวใจ มีความรู้สึกนะ แต่เหมือนตัวหนอน เห็นตัวหนอนใหม่ คูสิ เวลามันไข่ออกมานี้ กว่ามันจะออกมาเป็นดักแด้ ออกมาเป็นตัวหนอน

ถ้าสังคม ศีลธรรม จริยธรรมดี ตัวหนอนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มันมีใบไม้ มันมีสิ่งใด อาหารมันอุดมสมบูรณ์ แต่ตัวหนอนถ้าสิ่งแวดล้อมไม่ดี มันจะไปกินอะไรละ มันก็ต้องตายของมัน เพราะมันไม่มีอาหารของมัน

นี่ก็เหมือนตัวหนอน เพราะอะไร เพราะเราเกิดมานี้ ในสังคมพุทธศาสนา ศาสนาเป็นเครื่องกล่อมเกลาคให้คนเป็นคนดี กล่อมเกลาคที่ไหน...”ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ศีลธรรมย่อมคุ้มครอง” จะคุ้มครองเราอย่างไร ถ้าเรามีศีล ๕ เรายกษาศีลของเรา

ปาณาติปาตา... เราไม่เบียดเบียนใคร เราไม่ทำลายใคร

เราไม่ลักของใคร... ของใครตกเห็นใหม่ ไม่ใช่ลักนะ เห็นของตกที่ไหนแล้วเอาไปคืนเจ้าของเขาด้วย เจ้าของเขาไม่ได้ให้ไง เราหยิบฉวยเอาที่เจ้าของเขาไม่ให้ นั่นคือความผิดศีล

เราไม่ผิดลูกเมียของใคร...

เราไม่โกหกมดเท็จ... เราพูดแต่คำสัตย์คำจริง คำสัตย์คำจริงนี้สำคัญมากเลย ใ้อมุสนี้ พูดกันเพื่ออะไร มันติดขัดในหัวใจ เพราะพูดตรง พูดมุสาไปนี้ มันเป็นการรับผิดชอบ มันก็ทำไม่ได้ เลี่ยงๆ ไป เลี่ยงๆ กันมา

แล้วสุธา...

ถ้าผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ธรรมะย่อมคุ้มครอง ถ้าคุ้มครองนี้ นี่เราหาเครื่องรางของขลังคุ้มครอง อะไรจะคุ้มครองเรา แต่ทำตัวมีเครื่องรางของขลัง แล้วก็ไปเบียดเบียนคนอื่น มันจะคุ้มครองสิ่งใดละ

แต่ถ้ามีธรรมะ ธรรมะก็ย่อมคุ้มครองเรา “กลิ่นของศีล...หอมทวนลมณะ” เด็กคนไหนนิสัยดี ชีวิตมีคุณภาพต่างๆ นี้ ผู้ใหญ่เขาพูดปากต่อปากไปนี้ กลิ่นของศีล...มันหอมทวนลม กลิ่นของคุณงามความดี นี่ธรรมคุ้มครอง ไปที่ไหนตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ นะ นี่ทำคุณงามความดี ทำดีได้ดี ได้ที่นี้ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

แต่เรามันเหมือนตัวหนอน ตัวหนอนมันไม่รู้สิ่งใดเลย เกิดมามันก็กินแต่ใบไม้ มันจะกินเพื่อความเจริญเติบโตของมัน แล้วมันจะเป็นดักแด้ มันจะเป็นผีเสื้อ มันจะไปของมัน ชีวิตมันก็วนเวียนอย่างนั้นนะ

นี่พูดถึงเรื่องของทาน เรื่องของศีล เรื่องของภาวนา แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสธรรมขึ้นมาในป่า ในหัวใจของเราที่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เป็นมนุษย์ ครูบาอาจารย์ของเราก็คือเป็นมนุษย์ มนุษย์ของเรา เราต้องหาเรื่องความมั่นคงในกายภาพ ในเรื่องความดำรงชีวิต

ความดำรงชีวิต ถ้าหัวใจมันดี หัวใจเรามีคุณธรรมนะ สิ่งใดที่ดำรงชีวิตเรามีความสุขมาก แต่ถ้าหัวใจเราถ้ามันเดือดร้อนนะ เราจะมีสิ่งใด นั่งอยู่บนกองเงินกองทอง นั่งอยู่บนกองน้ำแข็งนะ คูสิ เขาอยู่ในขั้วโลกใต้ หิมะทั้งนั้น เขาก็ทุกข์ ทุกข์มาก มันจะเย็นขนาดไหน มันเย็นแต่ข้างนอก ข้างในมันไม่เย็นหรอก

แต่ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา สตินี้มันยับยั้งเราได้ คุณความคิด ความรู้สึกของเรา ถ้าไม่มีสติปัญญาควบคุมมันนะ โห...มันจินตนาการ ความจินตนาการเวลาเป็นหน้าที่

การงานนั้น เป็นอีกเรื่องหนึ่งนะ การบริหารจัดการมันต้องมีของมัน แต่เวลาจินตนาการของมันโดยกิเลสค้นหา โดยค้นหา...

ค้นหาคือความเป็นไปไม่ได้ ค้นหาคือสิ่งที่มันเร่งเร้าให้เห็นประโยชน์กับตัวเอง นี่เวลามีสิ่งนั้น ถ้าเรามีสติขยับยั้ง พอมีสติขยับยั้งขึ้นมา มีสติขยับยั้งความฟุ้งซ่านของใจ อารมณ์ความรู้สึกของหัวใจ ถ้ามันสงบตัวลงได้ นี่ธรรมชาติคุ้มครอง คุ้มครองจากภายนอก คุ้มครองจากความดำรงชีวิตของเรา คุ้มครองจากเรามีศีลของเรา มีการบังคับตัวเอง ถ้าคุ้มครองตัวเอง ผลของมันคือ มีสติปัญญาคุ้มครองตัวเราเอง ถ้าคุ้มครองตัวเราเอง “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต”

ผู้ใดเห็นจิตของตัวเอง ผู้ใดเห็นพลังงานของตัวเอง นี่แกนของโลก โลกอยู่ไหน คุณสิ แกนของโลกเห็นใหม่ โลกอยู่ไหน แกนของมัน แรงดึงดูดของโลก คุณสรรพสิ่งกลับตกมาในโลก

อวิชา ความไม่รู้ของจิต ตัวจิตเห็นใหม่ แกนของใจ แกนของชีวิตเรานี้ ชีวิตนี้ไม่ใช่ชีวิตเดิวนะ คุณสิ คุณปฏิภาณไหวพริบสติ ปัญญาของคนมันแตกต่างกันหลากหลาย เพราะเหตุใด เพราะปัญญามันเกิดจากอะไรเห็นใหม่

...คนจะมีทรัพย์สมบัติ คนจะมีความสุข ความร่มเย็น...เพราะเคยทำบุญกุศลมา

...คนจะมีร่างกายสวยงาม...เพราะรักษาศีลมา

...คนจะมีปัญญาขึ้นมา...เพราะเคยกำหนดพุทฺธโรคะ เคยฝึกภาวนามา การฝึกภาวนามันจะเกิดให้คนมีปัญญา ปัญญาเห็นใหม่ ปัญญารอบรู้ในกองสังขาร มันควบคุมตัวมันเองได้ มันเปลี่ยนแปลงได้

คอมพิวเตอร์เห็นใหม่ คุณสิ ซอฟต์แวร์ต่างๆ เขาต้องมีคุณภาพของเขา นี่ก็เหมือนกัน ตัวจิต ตัวปฏิสนธิจิต ข้อมูลที่จิต สัญญาข้อมูล เวลาเราศึกษา เราเล่าเรียนขึ้นมา เราเรียนมาจากไหน เราเรียนมาจากตำราณะ ตำราเล่มเดียวกัน คนคิดแตกต่างกันหลากหลายกัน ทำไมคนคิดมองตำราทางวิชาการ แต่มีมุมมองแตกต่างกันไป

มูมมอมมันเกิดจากปฏิสนธิจิต เกิดจากอำนาจวาสนา เกิดจากการสะสมของใจมา ถ้าเกิดการสะสมของใจมา นี่ไง สิ่งที่พัฒนาการของใจ พันธุกรรมทางจิตที่มันสร้างมาเนี่ย ถ้ามันสร้างมาสิ่งนี้ บางที บางคนนี่ไบท่มากเลย โอ้โฮ! คิดนี่เพริศแพรวไปเลย ความคิด กระจ่างแจ่งไปหมดเลย บางคนสอนแล้วสอนอีก คิดแล้วคิดอีก จีแล้วจีอีก มันยังคิดไม่ออกเลย มันทำไมเป็นอย่างนั้น

ไอ้อย่างนี้ ไม่ใช่ให้เราดูถูกเหยียดหยามกันนะ เราจะพูดถึงเหตุใด เหตุว่าปฏิภาน ไหวพริบนี้ มันมาจากไหน มันมาจากที่เราเสียสละกันนี้ เราทำบุญกุศลกันนี้ เราฝึกกันนี้ มันจะสะสมรวมลงที่ใจ สิ่งใดที่สละ มือเรานี้ เราทำทาน เราเสียสละออกไป ทำบุญกุศล ออกไปจากมือนี้ มือมันเองเป็นเองได้ไหม

แล้วนี่หุ่นยนต์เขาคิดได้นะ เขาสั่งให้มือทำงานได้ หุ่นยนต์มันไม่มีชีวิต ไม่มีความรู้สึก แต่เพราะเรามีเจตนา ถึงจะไม่อยากมา โคนบังคับมา แต่มันก็ทำนะ แต่ถ้ามันเห็นผลของมันนี้ มันทำของมันเอง เห็นผลของมันเห็นใหม่ พลังงานตัวนี้มันเป็นตัวสั่ง ถ้าพลังงานมันคือตัวสั่งนี้ สิ่งใดที่ออกไปนี้ มันจะไปตกอยู่ที่พลังงานนั้น นี่ไง จิตฺติจิต

พลังงานเริ่มต้น ความคิดมันมาจากไหน ชีวิตนี้มาจากไหน สรรพสิ่งนี้มาจากไหน มาจากจิตฺติจิต มาจากภวาสวะ มาจากภพ มาจากหัวใจตัวนี้ หัวใจตัวนี้ ดี ชั่ว ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว มันจะสะสมลงที่ใจทั้งหมด

พระโพธิสัตว์เห็นใหม่ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย เสียสละชีวิต เสียสละทุกอย่าง เสียสละทุกอย่างเลย ชาตินี้สุดท้ายของพระโพธิสัตว์ ต้องสละลูก สละเมีย ทุกองค์ต้องสละหมด เพราะมันสละแล้วมันถึงได้โพธิญาณ นี่การเสียสละเห็นใหม่ คูสิ บอกว่าพระเวสสันดร เห็นแก่ตัว นี่สละลูก สละเมีย ไม่ยอมสละตัวเอง

แต่ไม่ได้คิดมูมกลับนะ คิดมูมกลับหมายถึงสุภาพบุรุษนี้ มีความรับผิดชอบมาก รักมาก ครอบครัวนี้อันรักมาก ลูกก็รักมาก แต่เวลาเขาขอ ขอลูก ขอเมีย เขาไม่ได้ขอตัวเอง เห็นใหม่ พวกเรานี้ย่อมทุกข์ยากกับครอบครัวของเราเนาะ เราจะยอมทุกข์ยากเพื่อคนรัก คนที่เรานูชา เราทำแทนได้ทุกอย่างเลย แต่เขาไม่เอาเราอะ... เขาไม่เอาเราอะ... เขาเอาคนรักของเราเพื่อให้เราเจ็บช้ำน้ำใจ

ความเจ็บช้ำน้ำใจ โภชัญญามันอยู่ที่นั่นเห็นใหม่ นี่ความเจ็บช้ำ ความเจ็บปวด ๒
ชั้น ๓ ชั้น ไม่ใช่เห็นแก่ตัวหรือ คนที่จะเห็นแก่ตัวคือคนเลว คนเลวนี่คนไม่
รับผิดชอบ คนเลวมันจะเอาแต่ความดีใส่ตัวมัน มันจะวิ่งหนี มันจะไม่ยอมรับสิ่งใดเลย
อะไรที่ไม่ดีมันจะผลักให้คนอื่นหมดเลย

แต่คนที่รับผิดชอบ เขารับผิดชอบ อะไรที่เขาแก้ไขของเขาหมดเห็นใหม่ นี่การ
เสียสละอย่างนี้มันเสียสละได้ยาก การเสียสละของที่สงวนรักษา ที่ถนอมมาก ที่รักมาก
เราสละออกไปนี่ สละได้ยากมาก

ระหว่างเทศน์ตรงข้ามนี้ เสียสละเทศน์ตรงข้าม เสียสละได้ยากที่สุด มีครูบาอาจารย์
พูดบ่อย ไปทำอะไรก็ได้ รักลูกๆ ลูกให้คนอื่นอ้อมได้ใหม่... ได้ แล้วเมียเขาอ้อมได้ใหม่
... ไม่ได้ รักลูกๆ เวลาลูกให้อ้อมได้นะ แต่เมียรักใหม่... รัก คนอื่นอ้อมได้ใหม่... ไม่ได้ เห็น
ใหม่!มันไม่กล้าพูด มันไม่กล้าพูดออกมาจากใจ

แต่อย่างนี้ แล้วเราก็พูดกันด้วยมายาสาไถ เห็นแก่ตัว! เห็นแก่ตัว! เห็นแก่ตัวแต่
คนชั่ว คนเลว แต่ถ้าเป็นคนดี คนเป็นสุภาพบุรุษ ไม่ใช่เห็นแก่ตัว ด้วยสิ่งที่ชื่อตรง เขา
ขอภักดีหาชาติ เขาขอนางมัทรี เขาไม่ได้ขอเรา...เขาไม่ได้ขอเรา... ถ้าเขาขอเราสิ... นี่ให้
นางมัทรี ให้ภักดีหาชาติอยู่ข้างหลัง แล้วออกเผชิญเลย นี่กษัตริย์นักรบนะ มันมีอะไรที่จะ
ทำไม่ได้ แต่ก็ทำไป ไม่ทำเพราะอะไร เพราะจิตใจเป็นสุภาพบุรุษ

นี่เราจะพูดถึงเขาวัวปัญญา โภชัญญานะ มันได้มาอย่างนี้นะ โภชัญญานะ มัน
ได้มาด้วยกำลังของจิต ที่สร้างพัฒนาการของมันขึ้นมา มันเลยมีเขาวัวปัญญา มีความ
เข้มแข็ง เห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย ยังสะเทือนหัวใจเลย เราต้องเป็นอย่างนี้หรือ

เราไปวัดไปวากัน เวลาเวียน ๓ รอบ กามภพ รูปภพ อรูปภพ เราไปเห็นคนตาย
เชิงตะกอน พระเทศน์กัน มันยังคุยกัน! มันยังไม่ฟังเลย!

แต่เจ้าชายสิทธัตถะ ไปเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย มันสะเทือนใจนะ ให้อ้อ
เราไปวัดไปวานะ เขาทำพิธีกรรมนี้ เขาทำเป็นคตินิยมสอนเรานะ มันไปนั่งไม้กั้นปาก
เพียกปากและ! สิ่งใดที่มันเป็นประโยชน์มันไม่เอาเลย...

นี่อันนี้มันเกิดจากอะไร เกิดจากหัวใจหยาบ! เกิดจากวุฒิภาวะที่สร้างมาเลว
ทราม!!!

เกิดจากวุฒิภาวะสร้างมาดีนะ มันจะมีวิวัฒนาการของมัน มันเห็นอะไร มันจะมี
คุณภาพ มันจะยอมรับสิ่งต่างๆ แล้วมันจะเข้าถึงหัวใจของมัน

นี่พูดถึงเขาวัวปัญญานะ เราอยากไปร่ำทุกคน อยากมีเขาวัวปัญญาทุกคน แต่ทำไม
ไม่มีกับเราละ นี่มันเป็นประวัติศาสตร์ มันเป็นอดีต กรรมเก่า

กรรมใหม่ขึ้นมาเราต้องตั้งสติ แล้วกรรมใหม่ของเรา กรรมปัจจุบันนี้ ทุกคนเกิด
มาแล้วหวังดีทั้งนั้นละ หวังดีแล้วต้องตั้งสติปัญญาของเรา มีสตินะ สิ่งที่ได้แค่นี้ เรา
มีความขยันหมั่นเพียรของเรา เราทำเพื่อตัวเรา

สิ่งใดที่เป็นอดีตมานี้ ประวัติศาสตร์เราแก้ไขไม่ได้หรอก อนาคตก็ยังไม่มาถึง แต่ใน
ปัจจุบันนี้ แต่ทุกคนจะแปลกใจว่าเสมอภาค ศาสนาพุทธ ศาสนาแห่งปัญญา มีความเสมอ
ภาค มีเสมอภาคด้วยกายภาพ เสมอภาคด้วยเราเกิดมาเป็นญาติกัน โดยธรรมชาติ เกิดมามีปาก
มีท้องเหมือนกัน เกิดมาต้องแสวงหาเพื่อ ๑ ปากและ ๑ ท้องเท่ากัน นี่ความเสมอภาคของ
การเกิด การเสมอภาคด้วยความเป็นธรรม

แต่ไ้บุญกรรมมันไม่เสมอภาค! เพราะการกระทำมันแตกต่างกัน ความคิด
สังคมนั้นแตกต่างกันหลากหลายกัน ฉะนั้น เวลาพระที่ภาวนาขึ้นมาเห็นใหม่ พระมาบวช
แล้วมาภาวนา ก็พยายามทำ พุทโธๆๆ ให้เกิดความเสมอภาคของใจ ถ้าใจยังไม่เสมอภาค
ใจยังไม่มีกำลัง ใจยังไม่เข้าไปสู่จิตจิต ใจยังไม่เข้าไปสู่ต้นเหตุ ถ้าไม่สู่ต้นเหตุ จะไปแก้
กิเลสกันที่ไหน

เป็นหนี้! เราเป็นหนี้กับบุคคลคนนี้ แต่เวลาใช้หนี้ ใช้หนี้กับบุคคลคนอื่น เราจะ
ใช้หนี้ได้ใหม่ เวลากิเลสมันเกิดจากใจเรา แต่เวลาภาวนา ธรรมะพระพุทธรเจ้า พุทธ
พจน์ๆ พุทธพจน์เป็นตำรา เป็นเครื่องชี้ นำ เป็นวิทยาศาสตร์ เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า มันต้องเกิดกับเราละ

ใจเย็นๆ เวลาภาวนาต้องใจเย็นๆ เราแก้ไขเรา เราทำของเรา เราต้องแก้ไขที่หัวใจของเรา เราไปแก้ที่หัวใจของคนอื่นไม่ได้หรอก แล้วการแก้หัวใจของเรา มันเกิดปัญญารุ่งขึ้นมา ปัญญาอะไร

การศึกษาคือสุตมยปัญญา การศึกษาเล่าเรียน

จินตมยปัญญา คือ ปัญญาที่จินตนาการพร้อมกับมีสมาธิด้วย พระภาวนานี้ จินตนาการแตกต่างกับโลกมหาศาลเลย

แล้วภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการกระทำ ภาวนาเกิดจากจิต เกิดจากปัญญา แก้ปัญญา เกิดจากภาวสวะ เกิดจากพลังงาน ตัวพลังงานกับพลังงานมันจัดการกันเอง เกิดได้อย่างไร ภาวนามยปัญญา ถ้าคนภาวนาไม่เป็นพูดไม่เป็นหรือ แล้วภาวนาไม่เป็นไม่เคยเห็นด้วย แต่จี๋โม่!

แต่ถ้าคนเคยเห็นนะ มันพูดออกมาไม่ได้ เพราะสิ่งนี้มันเกิดขึ้นมาด้วยเอาชีวิตเข้าแลก สิ่งนี้มันเกิดขึ้นมาด้วยความเป็นจริง

คูลี เหมือนเรามีเพชรนิลจินดา เต็มไม้เต็มมือเลย แล้วเราไปพูดกับยากจเข็ญใจ บอกว่า ไปแสวงหาเพชรนี้ เราจะกล้าพูดไหม เพราะยากจเข็ญใจ กว่าเขาจะหาเงินหาทองมาเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง เขาก็ทุกข์จะแยะอยู่แล้ว แล้วเขาจะเอาเงินที่ไหนสะสมมาซื้อเพชรนิลจินดามาเป็นกอบเป็นกำ

ไอ้เรามีเพชรนิลจินดาเป็นกอบเป็นกำ เพชรนิลจินดาอยู่กับมือเรา เรารู้ได้ใช้ไหม คนที่ภาวนามยปัญญา มันมีเพชรนิลจินดาเป็นกอบเป็นกำ นี่เขารู้ว่ามันจะหาเงินได้อย่างไร มันจะซื้อเพชรแต่ละเม็ดมันซื้อมาได้ได้อย่างไร แล้วเพชรเม็ดใหญ่ๆ เม็ดที่มีคุณภาพ มันก็ร้อยล้าน ก็พันล้าน เขาจะหามาได้อย่างไร

นี่ไง เวลาภาวนามยปัญญา กับสุตมยปัญญา ที่ว่าปัญญาๆ นี่ ปัญญากิเลส ปัญญาของอวิชชา ปัญญาของพญามาร เราใช้ปัญญากัน ปัญญาอย่างนี้หลอกตัวเอง เหมือนเศรษฐีเงินกู้ มีเงินผ่อนนะ ชีเบนท์ ๕๐๐ คัน แต่เป็นของบริษัทหมดเลย ตัวเองไม่มีสักคัน นี่ไง ปัญญาอย่างนี้มันบอกว่ามันจะเอาชนะกิเลสไป มันเป็นไปได้

ฉะนั้น เราถึงต้องใจเย็นๆ นะ จะต้องทำความสงบของใจก็ต้องทำก่อน ทำให้จิตสงบขึ้นมา พอจิตสงบมีกำลังแล้ว จะทำสิ่งใดก็จะเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าเป็นประโยชน์ตามความเป็นจริง พุทธศาสนา ครูบาอาจารย์ท่านเป็นที่พึ่งของเราเนะ เวลาพระกรรมฐานเราติดพ่อแม่ครูบาอาจารย์ เพราะเหตุนี้ไง เราทำอะไรไปนี่

ครูบาอาจารย์ท่านพูด “เห็นนิมิตใหม่ เห็นจริงใหม่”... จริง... แต่ความเห็นนั้นไม่จริง

เห็นจริงทุกคน คนทุกคนมีความคิดหมด แต่ความคิดนั้นหลอกหมดเลย

ทุกคนมีความคิดใหม่... มี

เป็นปัญญาหรือยัง... ทุกคนบอกเป็นปัญญาหมดเลย...นั่นแหละปัญญากิเลส!

แต่ถ้ามีความสงบของใจนะ ปัญญาจริงๆ มันเกิดขึ้นมา เพชรนิลจินดาที่เราจะไปพูดกับยากเจ็ญใจ เราจะคุยกันอย่างไรว่า “ยากเจ็ญใจพยายามนะ พยายามทำมาหากินเดี๋ยวจะมีเงินสะสมซื้อเพชรได้”

นี่ก็เหมือนกัน ต้องใจเย็นๆ ไม่ใช่เรามีเพชรขึ้นไปนะ แล้วยากเจ็ญใจมันก็อยากมีเพชรไซ้ใหม่ มันก็ไปกอบเอาพลาสติกมาเป็นกำๆ เลย เพราะพลาสติกมันเยอะแยะไปหมด มันก็บอกว่า “นี่เพชรของมันเหมือนกัน” แล้วเราก็ตี้นเพชร

เพชรของเราเพชรจริงไซ้ใหม่... คูลี ยิ่งเด็กมันเล่นขายของกัน เพชรมัน โอ้โฮ! เป็นกระสอบๆ เลย แล้วเพชรอะไรละ แต่เราก็ตี้อ้อ! เพราะคำว่าเพชร บอกเพชรก็คือเพชร แต่เพชรจริงๆ กับเพชรแท้ เพชรเทียม เพชรต่างๆ อิกมหาศาล

เราต้องเป็นตัวของตัวเอง แล้วตรวจสอบเอง ภาวนาเอง “ปัจฉัตตัง” เรามีทุกข์ เราพ้นจากทุกข์ มันพ้นอย่างไร เรามีทุกข์ เราควบคุมทุกข์ แล้วเราจะพัฒนาไป ให้มันพ้นไปได้อย่างไร นี่พระพุทธศาสนานะ อย่าเกิดเป็นตัวนอน ตัวนอนนะ มันไม่รับผิดชอบสิ่งใด มันกินแต่ไปไม่ไ้บหญา

เรามาเกิดเป็นคน เราต้องมีปัญญาของเรา เรื่องกาลามสูตร ไม่ให้เชื่อแม้แต่อาจารย์สอน ไม่ให้เชื่อใครทั้งสิ้น แต่มีศรัทธาในตัวของเราเอง แต่พอเวลาปฏิบัติขึ้น

มาแล้วนี่ เอาสิ่งนั้นล่ะมาพิสูจน์ตรวจสอบ เพื่อประโยชน์กับเรานะ เราต้องมีหลักมีเกณฑ์
ของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา

พูดถึงปฏิบัติธรรม ธรรมะย่อมคุ้มครองผู้ที่ทำบุญกุศล ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เป็น
อย่างนั้นจริงๆ แต่มันละเอียดอ่อนเกินไปจนเราไม่เห็น ทำดีได้ดีของเรา ก็คือทำดีแล้วจะ
ได้เงินทองมหาศาล เงินไม่ใช่ความดีนะ คนดีมีเงิน เงินนั้นจะเป็นประโยชน์ คนไม่ดีมี
เงิน เงินนั้นจะทำลายกันหมดเลยนะ

เงินก็คือเงิน...ความดีก็คือความดี... มันคนละเรื่องกัน

บุญคือบุญ...ความสุขคือความสุข... ไม่เกี่ยวกับเงินทองนะ เงินทองมันอีกเรื่อง
หนึ่ง

แต่ถ้ามันมีมานั้น มันก็เป็นเพราะอำนาจวาสนาบารมีของคนมันไม่เท่ากัน

ฉะนั้น ความดีคือความดี... เงินคือเงิน... หน้าที่การงานคือหน้าที่การงาน...
ความสุขคือความสุข... มันคนละเรื่องกัน แล้วเราใช้สติปัญญาเราใคร่ครวญมา เพื่อ
ประโยชน์กับเรา เอวัง